

Форма № 09/18

Затверджена рішенням вченої ради ІДГУ

від 30.08.2018 р., протокол № 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТВОРЧА РОБОТА НАД ВИКОНАННЯМ ПЕЙЗАЖУ НА ПЛЕНЕРІ
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (014.12 Образотворче мистецтво)
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: образотворче мистецтво

тип дисципліни вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою МУЗИЧНОГО ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

протокол № 5 від 16.12.2019р.

Завідувач кафедри Ж.Є. Сироткіна

(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

 Ю.І. Сич

Розробник програми: Кара Олександр Дмитрович – заслужений художник України, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ.

Рецензенти програми: Прокопенко Микола Миколайович – народний художник України, професор кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ;

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	<i>Лекції:</i>	
	8	6
Загальна кількість годин:120	<i>Практичні заняття:</i>	
	40	6
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2-4	<i>Лабораторні заняття:</i>	
	-	-
Семестр:3-8	<i>Семінарські заняття:</i>	
	-	-
Тижневе навантаження (год.):	<i>Консультації:</i>	
- аудиторне:3	-	-
- самостійна робота:5	<i>Індивідуальні заняття:</i>	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	<i>Самостійна робота:</i>	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування професійних умінь і навичок цільного сприймання натури в умовах пленеру і передачі засобами живопису кольорових відношень.

Мета – закріплення і розширення професійно-педагогічних знань фахівця з образотворчого мистецтва.

Передумови: «Малюнок», «Композиція».

Міждисциплінарні зв'язки: «Живопис», «Пленер».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання.

- основні елементи лінійної перспективи, побудову зображення в заданому форматі.;
- закони повітряної перспективи;
- основні стани пейзажу на протязі дня в різні пори року;
- послідовність виконання короточасних та довготривалих завдань на пленері.

2. Уміння.

- передавати просторову глибину;
 - розвивати уважність і зорову пам'ять в умовах пленеру;
 - формувати зорові уявлення і поняття про ліплення форми кольором;
 - сприймати і передавати основні тонові відношення об'єктів натюрморту, пейзажу, виявлення спільного композиційно-кольорового вирішення;
- навчитися виконувати начерки і ескізи різноманітними матеріалами.

3. Комунікація.

- виконання послідовно короточасних та довготривалих завдань на пленері.
- передавати просторову глибину;
- розвивати уважність і зорову пам'ять в умовах пленеру;
- формувати зорові уявлення і поняття про ліплення форми кольором;
- сприймати і передавати основні тонові відношення об'єктів натюрморту, пейзажу, виявлення спільного композиційно-кольорового вирішення;

- навчитися виконувати начерки і ескізи різноманітними матеріалами.

4. Автономність та відповідальність

- вчитися упродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетенції;
- аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів;
- створювати рівноправне і справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)							Кількість годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1	Тема 1. Живопис в умовах пленеру	11	1	10	-	-	-	17	2	1	1	-	-	-	26
2.	Тема 2. Учбовий натюрморт на пленері	11	1	10	-	-	-	17	2	1	1	-	-	-	26
3.	Тема 3. Збирання етюдного матеріалу	14	2	12	-	-	-	17	4	2	2	-	-	-	26
4.	Тема 4. Композиційна робота „Натюрморт - картина”	12	4	8	-	-	-	17	4	2	2	-	-	-	26
Проміжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	8	40	-	-	-	72	12	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Живопис в умовах пленеру

Живопис акварельними фарбами. Техніка і технологія живописних матеріалів. Змішування фарб, живопис по мокрому, комбінований живопис. Передача кольорових відношень натюрморту на пленері

Тема 2. Учбовий натюрморт на пленері

Нескладний натюрморт із завданням на цільність відображення стану природи і виділення композиційного центру. Короткочасні етюди на передачу загальних кольорових відношень.

Тема 3. Збирання етюдного матеріалу

Короткочасні етюди і малюнки предметів побуту. Етюди і замальовки квітів, овочів, фруктів і т.п. Виявлення в натюрморті тонально – кольорових різноманітностей між об'єктами зображення на пленері.

Тема 4. Композиційна робота „Натюрморт - картина”

Розробка ескізу композиції натюрморту – картини на вільну тему. Композиційні основи натюрморту (мотив, образ, точка зору, просторові плани, формат, перспектива, ритм, колір, рефлексії і композиційний центр тощо).

5.2. Тематика практичних занять

Тема 1. Живопис в умовах пленеру

Тема 2. Учбовий натюрморт на пленері

Тема 3. Збирання етюдного матеріалу

Тема 4. Композиційна робота „Натюрморт - картина”

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Підготовка до семінарських занять	12 (12)	Конспект
2.	Опрацювання лекційного матеріалу	8 (12)	Відповідь (усна, або письмова)
2.	Підготовка до проміжного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
3.	Виконання індивідуальних завдань: Короткочасні лінійні, тонові, кольорові замальовки дерев, кущів, квітів, овочів в різних техніках (олівець, акварель, сангіна, соус, пастель та ін.)	6 (9)	Етюд
	Етюди натюрморту на загальні кольорові відношення	6 (9)	Етюд
	Довготривалий етюд натюрморту з планами	6 (9)	Малюнок
	Уміння передачі тонального об'єму, матеріалу, простору і подати зображення до цільності, єдності	6 (9)	Малюнок
	Виявлення в натюрморті гармонії пропорцій, ритму і локального кольору, декоративних елементів об'єктів зображення в умовах пленерного освітлення.	6 (9)	Пейзаж
	Нескладний натюрморт на передачу фактури, матеріальності предметів побуту регіону.	6 (9)	Натюрморт
	Розвиток і збагачення відчуття кольору і передача емоційного стану в картині.	6 (9)	Пейзаж
	Разом	72 (108)	

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. *Форми поточного контролю:* практичні заняття, індивідуальні завдання

6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота

6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне або групове опитування;
- пейзажі та інші результати образотворчого мистецтва;

- модульна контрольна робота та ін.

Модульна контрольна робота складається з двох завдань: одне питання теоретичного спрямування, друге – практичного спрямування.

Приклади модульної контрольної роботи:

1. Методика розробки ескізу композиції натюрморту.
2. Розвиток і збагачення відчуття кольору і передача емоційного стану в картині.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

8.2 Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою,

	допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Короткочасні лінійні, тонові, кольорові замальовки дерев, кущів, квітів, овочів в різних техніках (олівець, акварель, сангіна, соус, пастель та ін.)	5
Етюди натюрморту на загальні кольорові відношення	5
Довготривалий етюд натюрморту з планами	5
Уміння передачі тонального об'єму, матеріалу, простору і подати зображення до цільності, єдності	5
Виявлення в натюрморті гармонії пропорцій, ритму і локального кольору, декоративних елементів об'єктів зображення в умовах пленерного освітлення.	5
Нескладний натюрморт на передачу фактури, матеріальності предметів побуту регіону.	5
Розвиток і збагачення відчуття кольору і передача емоційного стану в картині.	5

Критеріями оцінювання роботи з виконання індивідуальних завдань є якість виконаного завдання (малюнка, етюда, композиції тощо). Оцінювання *конспекту, презентації* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Питання теоретичного спрямування	10 балів
Питання практичного спрямування	20 балів
Усього	30 балів

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Мальберт, холст, фарби, технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор), веб- сервіс Google Classroom.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1 Основні джерела

1. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації. – К. 1990.
2. Беда Г.В. Основы изобразительной грамоты. – М. 1981
3. Беда Г.В. Живопись. – М. 1986
4. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. –К.: Рад.шк., 1981.
5. Гренберг Ю.И. Технология станковой живописи. – М.1982
6. Гренберг Ю.И. Технология, исследование и хранение произведений станковой и настенной живописи. – М. 1987
7. Горин И.П., Черкасов З.В. Реставрация произведений станковой масляной живописи. - М. 1977
8. Кузін В. С. Питання образотворчої творчості. –М.: Просвіта, 1974.
9. Леонардо да Винчи. Книга о живописи. – М. 1934
10. Лентовський А.М. Техніка олійного живопису. – К. 1959
11. Маслов Н. Я. Пленер. Практика по образотворчому мистецтву. –М.: Просвіта, 1984.
12. Омельченко П. Малярські техніки. – К. 1923
13. Пастырь И.В., Кузьмиченко С.В. Основы цветоведения: Учебно-методическое пособие для студентов педагогических институтов, преподавателей и учителей изобразительного искусства / И.В. Пастырь. – Измаил, 1996. – 37 с.
14. Пастир І.В. Основи композиції образотворчого мистецтва. Навчально-методичний посібник для студентів гуманітарних художньо-графічних факультетів / І.В.Пастир. – Одеса, 2013. – 273 с.
15. Пастир І.В. Проблеми моделювання діяльності вчителя в процесі взаємодії з творами образотворчого мистецтва / І.В.Пастир. / Становлення і розвиток етнодизайну: український та європейський досвід. Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. 28-30 жовтня 2010 р. – Кн. Перша. – Полтава, 2010. – С.109-116.
16. Пастир І.В. Система діалогічного художньо-педагогічного спілкування засобами творів образотворчого мистецтва. Школа першого ступеня: теорія і практика: Збірник наукових праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» /І.В.Пастир. – Вип. 25-26. – Переяслав-Хмельницький, 2009. – с.187.
17. Пастир І.В. Становлення професійної майстерності майбутніх учителів образотворчого мистецтва / І.В.Пастир. // Реклама і дизайн в умовах глобалізації вищої освіти та інформаційної інтеграції: Зб. наук. праць / Ред.кол.: М.П.Ліфінцев та ін. – К.: Інститут реклами, 2004. – Вип. 3. – 388 с.
18. Пучков А.С., Триселів А.В. Методика праці над натюрмортом. –М.: Просвіта, 1982.
19. Фейнберг Л.Е. Секреты живописи старых мастеров. – М. 1989

10.2 Допоміжні джерела

1. Ростовцев Н.Н. Учебный рисунок. – М.: Просвещение, 1976.
2. Унковський А.А. Живопис. Питання колориту. –М.: Просвіта, 1980.
3. Шорохов Е.В. Основы композиции. – М.: Просвещение, 1979.

10.3 Інтернет-ресурси:

<http://www.oko.kiev.ua> – архітектура і краєзнавство України;
<http://www.spadshina.com.ua> – українська спадщина;
<http://prostir.museum/> – музейний простір України;
<http://namu.kiev.ua/> – Національний художній музей України;
<http://honchar.org.ua/pro-muzey/> – Український центр народної культури “Музей Івана Гончара”;
<http://www.mundm.kiev.ua/> – Національний музей українського народного декоративного мистецтва;
<http://www.derev.org.ua/index.html> – дерев'яні храми України;

<http://hutsul.museum/> – Національний центр народного мистецтва Гуцульщини і Покуття;
http://www.louvre.fr/lv/commun/home_flash.jsp – Лувр (Париж, Франція);
<http://www.metmuseum.org> – Метрополітен (Нью-Йорк, США);
<http://www.hermitagemuseum.org/> – Ермітаж (Санкт-Петербург, Росія);
<http://www.khm.at/> – Музей історії мистецтва (Відень);
<http://staratel.com/> – напрямки живопису;
<http://www.abc-people.com/typework/paint/index.htm> – мистецтво живопису, художники
<http://artclassic.edu.ru/catalog.asp> – колекція “Світова художня культура”;
<http://www.artclass.lviv.ua> – журнал “Артклас”, статті про мистецтво;